

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ “Д. А. ЦЕНОВ” – СВИЩОВ

**ФАКУЛТЕТ “МЕНИДЖМЪНТ И
МАРКЕТИНГ”**

**КАТЕДРА “СТРАТЕГИЧЕСКО
ПЛАНИРАНЕ”**

Утвърждавам:
РЕКТОР:
(доц. Д-р Иван Марчевски)

Приет от АС с Решение № 3 от 31.01.2018 г.
Приет от ФС с Решение № 5 от 24.01.2018 г.
Приет от КС с Решение № 6 от 15.12.2017 г.

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

ДОКТОРСКА ПРОГРАМА “ПЛАНИРАНЕ”

Образователна и научна степен:
ДОКТОР

Форма на обучение:
РЕДОВНА/САМОСТОЯТЕЛНА

Срок на обучение: **3 години**

Форма на обучение:
ЗАДОЧНА/ДИСТАНЦИОННА

Срок на обучение: **4 години**

ЕЗИК: Български, Английски, Руски

Област на висше образование:

3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление:

3.8. Икономика

Код на документа:

УД-КХ-Д-3.8-П-ФММ-КСП-2018

Действа от: **2018/2019** уч. год.

1. Обща характеристика на докторската програма

Обучението в докторската програма „Планиране” в Стопанска академия „Д. А. Ценов” се осъществява съгласно нормативната база в страната. До отмяната (с Постановление № 202 на МС от 10.09.2010 г.) на Наредбата за държавните изисквания за приемане и обучение на докторантите, приета с Постановление № 222 на Министерския съвет от 2000 г. (обн., ДВ, бр. 90 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 78 от 2004 г. и бр. 79 от 2009 г.), обучението на докторанти в научната област се осъществява по научна специалност 05.02.17 Планиране, а съгласно новите изисквания на Закона за висше образование – в докторска програма „Планиране” в професионално направление 3.8. Икономика.

Мотивите за развитие на програмата са свързани с:

1. Потребностите на практиката от висококвалифицирани специалисти в областта на прогнозирането и планирането, разработването на политики, програми и проекти, особено след като България стана страна членка на ЕС.
2. Необходимостта от подготовка на бъдещи научни кадри за развитие на кадровия потенциал на катедрата при спазване на принципа за приемственост между поколенията и на управленските кадри.
3. Постиженията на защитилите докторанти, които намират успешна реализация в разнообразни сфери на плановата теория и практика в страната и в чужбина, и провеждат

научни изследвания по състоянието и развитието на прогнозната и планова дейност на фирмено, регионално, национално и международно равнище.

4. Възможностите на научния състав на катедрата, която обединява водещи специалисти и научни работници със солиден научен потенциал и сериозна публикационна активност по теми, свързани с планирането.

Катедра „Стратегическо планиране“ е създадена през 1955 г. и за този период е развила и изградила традиции и непрекъснато разширява своя опит в предварителна, междинна и последваща оценка на дисертационни трудове и в подготовка за защита пред експертен състав. В този смисъл катедрата е утвърдила високи стандарти и е изградила култура на обучение в ОНС „доктор“. Това е гаранция за осъществяване на качествена подготовка на обучаваните докторанти.

2. Образователни цели

Обучението по докторската програма има за цел *изграждане на висококвалифицирани учени в областта на планирането, които притежават научна и експертна компетентност за решаване на комплексни проблеми от научно и научно-приложно естество в съответствие с най-новите постижения в областта на планирането и програмирането.*

Задачите, които се решават при организирането на обучението на докторанти по докторска програма „Планиране“, са в унисон с мотивите за развитие на програмата и намират израз в:

- осигуряване на взаимозаменяемост на научния състав на катедрата;
- подготовка на специалисти за научно-изследователска работа, управленска, консултантска и експертна дейност в различни структури на бизнес сектора с висока квалификация и аналитични умения.

Поставените цели са адаптирани и хармонизирани с динамичното развитие на приложната наука и стопанската практика. Програмата е привлекателна за лица, придобили вече висока квалификация в практиката и желаещи да развият квалификацията си чрез задълбочени самостоятелни научно-приложни изследвания в областта на планирането.

3. Организация и продължителност на обучението

Обучението в докторската програма е организирано в три форми – редовна, задочна и самостоятелна. Срокът на обучение е 3 години – за редовна и самостоятелна форма и 4 години – за задочна форма на обучение

4. Знания

Докторантите, завършили докторската програма “Планиране”, придобиват знания, свързани с:

- дефиниране на изследователското поле на проучването: цел, обект, предмет, хипотетичен апарат и съдържание на изложението по темата;
- формулиране на понятийния апарат на изследването;
- осъществяване на теоретико-методологичен анализ на обекта и предмета на изследване;
- описване на механизма на функциониране на изследвания предмет, неговите елементи и форми на проявление, свойства, структура, зависимости, функции на проявление;
- разработване на индикаторна рамка, т.е. на индикатори, техните признаци и външно проявление чрез показатели, с помощта на които да се докажат или отхвърлят изследователските хипотези;

- очертаване на насоките за развитие на проблема и на тази база възможните му решения под формата на стратегии, прогнози, сценарии, програми, препоръки и др.

5. Умения

Докторантите, обучавани в докторската програма по „Планиране” придобиват умения за планиране и реализиране на самостоятелно научно емпирично изследване. По-конкретно те притежават умения за:

- идентифициране на научен проблем;
- разработване и прилагане на изследователски подходи и методи за изучаване на предмета на изследване;
- формулиране на изследователска теза и на подкрепящи работни хипотези;
- верифициране на аргументи в подкрепа или отхвърляне на тези хипотези;
- събиране, систематизиране, обработка на информация прилагането ѝ към предмета на анализа;
- интерпретиране на получените резултати и изграждане на теоретично познавателни концепции и др.
- разработване на приложения (анкетни карти, уточняващи основния текст постановки, илюстративен и експериментален материал: графики, чертежи, таблици и др.) и библиография по темата

6. Компетентности

Докторантите, обучавани в докторската програма по „Планиране” притежават следните компетентности:

6.1. Самостоятелност и отговорност

- създават и интерпретират нови знания в областта на планирането чрез собствени изследвания или друга научна дейност;
- чрез постигнатите нови знания демонстрират умения за разширяване на обхвата на досега познатата научна област и преценяват необходимостта от актуални публикации;
- притежават способност за самооценка на постиженията на изследователския труд;
- притежават способности да съставят, проектират, изпълняват и адаптират съвременен изследователски процес с научна стабилност.

6.2. Компетентности за учене

Обучаваните докторанти показват капацитет за систематично придобиване и разбиране на значително количество знания от най-съвременните научни постижения или от областта на професионалната практика.

6.3. Комуникативни и социални компетентности

- Докторантите притежават качества и умения, изискващи проявяване на висока лична отговорност, самостоятелна инициативност в сложни и непредвидими обстоятелства, както и в професионална среда;
- демонстрират общи способности да разработват концепции, да разработват и изпълняват проекти за генериране на нови знания, прилагане или разбиране на най-модерните достижения, както и да адаптират проектите към непредвидено възникващи обстоятелства;
- пълноценно общуват на някои от най-разпространените европейски езици.

6.4. Професионални компетентности

- Обучаваните докторанти могат да прилагат техники, прилагани в процеса на научните изследвания и при реализирането на сложни академични проучвания;
- Оценяват информацията по сложни въпроси в областта на планирането, често в отсъствието на пълни данни; могат да представят идеите и заключенията си ясно и ефективно пред специалисти и неспециалисти;
- Притежават способност да продължават изследванията в областта на планирането на все по-сложни равнища, което допринася за развитието на нови техники, идеи или подходи.

7. Кратка характеристика на академичния състав

На основен трудов договор в катедра “Стратегическо планиране” са дванадесет преподаватели на основен трудов договор. От тях 5 са хабилитирани – двама професори и трима доценти доктори по икономика. Асистентите са седем от които четирима са главни асистенти доктори по икономика.

8. Професионална реализация

Нивото на подготовка на завършилите докторска програма „Планиране” може да се разглежда като основа за тяхната успешна реализация в различни сфери на науката и на плановата практика на фирмено, регионално, национално и международно равнище. По-конкретно те могат да се реализират като:

- преподаватели във висши училища в страната и чужбина, обучаващи студенти по икономика;
- изследователи (постдокторанти) в университетски изследователски центрове и в неправителствени организации (think-tank организации, агенции за икономически изследвания и прогнозиране и др.);
- висш ръководен персонал в бизнес организации (Chief Executive Officer, Chief Strategy Officer, Chief Business Development Officer и др.)
- държавни служители в администрацията на министерския съвет, в министерства, в децентрализирани и деконцентрирани структури на държавната администрация в България, областни администрации, общини.

9. Образователна и научна степен и професионална квалификация

Завършилите докторската програма получават образователна и научна степен „доктор” по „Планиране”.

Декан:

(проф. д-р Виолета Краева)

Ръководител на катедра:

(проф. д-р Маргарита Богданова)